Evropský parlament
2024-2029

Výbor pro rozpočtovou kontrolu

2025/2238(INI)

7.1.2026

NÁVRH ZPRÁVY

o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boji proti podvodům – výroční zprávě za rok 2024
(2025/2238(INI))

Výbor pro rozpočtovou kontrolu

Zpravodaj: Julien Sanchez

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....18

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boji proti podvodům – výroční zprávě za rok 2024

(2025/2238(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na čl. 310 odst. 6 a čl. 325 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),

– s ohledem na zprávu Komise ze dne 25. července 2025 nazvanou „36. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie a boji proti podvodům – 2024“ (COM(2025)0426) (zpráva o ochraně finančních zájmů za rok 2024),

– s ohledem na výroční zprávu Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) za rok 2024[1] a na zprávu o činnosti dozorčího výboru úřadu OLAF za rok 2024[2],

– s ohledem na výroční zprávu Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) za rok 2024, která byla zveřejněna dne 3. března 2025,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie[3] (nařízení o podmíněnosti),

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie[4] (finanční nařízení),

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1624[5], nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1620[6] a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1640[7], jež byly všechny přijaty dne 31. května 2024 a týkají se předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu,

---

[1] OLAF, „Dvacátá pátá zpráva Evropského úřadu pro boj proti podvodům za období 1. ledna až 31. prosince 2024“, 2024.
[2] Úř. věst. C, C/2025/4091, 18.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4091/oj.
[3] Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
[4] Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
[5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1624 ze dne 31. května 2024 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (Úř. věst. L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).
[6] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1620 ze dne 31. května 2024, kterým se zřizuje Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu a mění nařízení (EU) č. 1093/2010, (EU) č. 1094/2010 a (EU) č. 1095/2010 (Úř. věst. L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).
[7] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1640 ze dne 31. května 2024 o mechanismech, které mají členské státy zavést za účelem předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně směrnice (EU) 2019/1937 a o změně a zrušení směrnice (EU) 2015/849 (Úř. věst. L, 2024/1640, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

mimo jiné prostřednictvím zřízení Orgánu pro boj proti praní peněz a financování terorismu,

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie[8] (směrnice o oznamovatelích), a zprávu Komise o provádění a uplatňování této směrnice ze dne 3. července 2024 (COM(2024)0269),

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie[9] (směrnice o ochraně finančních zájmů),

– s ohledem na zprávu Komise ze dne 16. září 2022 nazvanou „Druhá zpráva o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie“ (COM(2022)0466),

– s ohledem na společnou zprávu Europolu a úřadu OLAF ze dne 6. června 2023 nazvanou „Posouzení hrozeb pro fond NextGenerationEU (NGEU)“,

– s ohledem na výroční zprávy Evropského účetního dvora (EÚD) o plnění rozpočtu Unie a o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu (ERF) za rozpočtový rok 2024[10],

– s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora 06/2023 ze dne 13. března 2023 nazvanou „Střet zájmů ve výdajích EU na soudržnost a zemědělství – rámec je zaveden, ale opatření v oblasti transparentnosti a odhalování nesrovnalostí jsou nedostatečná“[11],

– s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora 03/2024 ze dne 22. února 2024 nazvanou „Právní stát v EU – rámec pro ochranu finančních zájmů EU se zlepšil, ale rizika přetrvávají“[12],

– s ohledem na přezkum Evropského účetního dvora 02/2025 ze dne 6. května 2025 nazvaný „Orientace na výkonnost, vyvozování odpovědnosti a transparentnost – poučení z nedostatků nástroje RRF“[13],

– s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora 08/2025 ze dne 24. března 2025 nazvanou „Podvody na dani z přidané hodnoty při dovozu – Při používání zjednodušených celních postupů nejsou dostatečně chráněny finanční zájmy EU“[14] a na zprávu Komise nazvanou „VAT gap in the EU – 2024 report“[15],

---

[8] Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
[9] Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj.
[10] Evropský účetní dvůr, výroční zprávy za rok 2024 o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024 a o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu (ERF) za rozpočtový rok 2024, https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/AR-2024/AR-2024_CS.pdf.
[11] Zvláštní zpráva EÚD 06/2023, https://www.eca.europa.eu/cs/publications/sr-2023-06
[12] Zvláštní zpráva EÚD 03/2024, https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2024-03/SR-2024-03_CS.pdf
[13] Přezkum EÚD 02/2025, https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/RV-2025-02/RV-2025-02_CS.pdf.
[14] Zvláštní zpráva EÚD 08/2025 https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2025-08/SR-2025-08_CS.pdf.
[15] Evropská komise: Generální ředitelství pro daně a celní unii, Center for Social and Economic Research

– s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora 09/2025 ze dne 10. března 2025 nazvanou „Systémy pro zajišťování souladu výdajů z Nástroje pro oživení a odolnost s pravidly pro zadávání veřejných zakázek a státní podporu – Zlepšují se, ale stále jsou nedostatečné“[16],

– s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora 13/2025 ze dne 18. června 2025 nazvanou „Humanitární pomoc EU v rámci řízení na dálku – Dokáže zachraňovat životy, ale v její koncepci jsou nedostatky“[17],

– s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora 26/2025 ze dne 15. prosince 2025 nazvanou „Subjekty EU zapojené do boje proti podvodům – Mandáty jsou jasné, ale výměna informací a dohled Komise jsou i nadále nedostatečné“[18],

– s ohledem na zvláštní průzkum Eurobarometr 548 nazvaný „Postoj občanů ke korupci v EU v roce 2024“[19],

– s ohledem na své usnesení ze dne 6. května 2025 o ochraně finančních zájmů Evropské unie – boji proti podvodům – výroční zprávě za rok 2023[20],

– s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A10-0000/2025),

A. vzhledem k tomu, že Komise každoročně předkládá Parlamentu a Radě zprávu o opatřeních přijatých k provedení čl. 325 odst. 5 SFEU, tzv. zprávu o ochraně finančních zájmů, vypracovanou ve spolupráci s členskými státy;

B. vzhledem k tomu, že řádné řízení zdrojů EU, a to jak výdajů, tak příjmů, a ochrana finančních zájmů EU by měly být klíčovými prvky každé politiky EU, aby se podpořilo jejich účinné provádění, zajistilo řádné a efektivní využívání peněz daňových poplatníků a zvýšila důvěra občanů v evropské instituce;

C. vzhledem k tomu, že výroční zpráva o ochraně finančních zájmů je založena především na informacích poskytovaných členskými státy prostřednictvím systému pro řízení nesrovnalostí (IMS) a Komisí prostřednictvím jejího účetního systému (ABAC), které zahrnují údaje o nesrovnalostech a odhalování podvodů, jež jsou analyzovány s cílem určit oblasti považované za nejvíce ohrožené;

D. vzhledem k tomu, že popis a analýza opatření přijatých k boji proti podvodům a nesrovnalostem ve zprávě o ochraně finančních zájmů by měly umožnit určit a provést cílenější opatření na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni;

E. vzhledem k tomu, že ochrana finančních zájmů EU musí být podložena analýzou založenou na spolehlivých údajích;

(CASE), Oxford Economics and Syntesia, VAT gap in the EU – 2024 report, Poniatowski, G. (editor), Úřad pro publikace Evropské unie, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2778/2476549.

[16] Zvláštní zpráva EÚD 09/2025, https://www.eca.europa.eu/cs/publications/sr-2025-09.

[17] Zvláštní zpráva EÚD 13/2025, https://www.eca.europa.eu/cs/publications?ref=sr-2025-15.

[18] Zvláštní zpráva EÚD 26/2025, https://www.eca.europa.eu/cs/publications/sr-2025-26.

[19] Zvláštní průzkum Eurobarometr 548, https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3217.

[20] Přijaté texty, P10_TA(2025)0075.

F. vzhledem k tomu, že s ohledem na rozdíly mezi členskými státy, zejména pokud jde o odhalování a hlášení nesrovnalostí, brání různorodost správních systémů v členských státech provádění cíle společné úrovně vnitrostátních systémů řízení, kontroly a hlášení v Unii; vzhledem k tomu, že pokud se různorodost správních systémů v členských státech nebude důsledně řešit posílením interoperability a digitalizace, hrozí riziko, že bude narušena spolehlivost, srovnatelnost a užitečnost údajů a zpráv; vzhledem k tomu, že za tímto účelem se zdá být nezbytné, aby byly efektivně a účinněji provedeny skutečné společné pokyny hodné svého jména a spolehlivé standardní postupy s cílem dosáhnout standardizovanějšího a jednotnějšího řízení evropských finančních prostředků a nakládání s nimi a ochrany finančních zájmů Unie stejným způsobem ve všech členských státech;

G. vzhledem k tomu, že EU a její členské státy sdílejí odpovědnost za ochranu finančních zájmů Unie, což zahrnuje využití finančních prostředků v rámci Nástroje pro oživení a odolnost (RRF)[21] a provedení národních plánů pro oživení a odolnost; vzhledem k tomu, že úloha vnitrostátních orgánů při zajišťování odpovídající úrovně ochrany finančních zájmů Unie se v rámci nástroje NextGenerationEU (NGEU) a návrhu budoucího víceletého finančního rámce (VFR) výrazně zvýšila;

H. vzhledem k tomu, že zločinecké organizace, které přilákal nebývalý objem prostředků přidělených v rámci programů VFR a NGEU, jsou obzvláště aktivní v zachycování finančních prostředků EU a jsou schopny využívat různorodosti správních, kontrolních a sankčních systémů členských států k pronikání do jejich hospodářské, finanční, obchodní, společenské a politické struktury, čímž oslabují finanční zájmy Unie;

I. vzhledem k tomu, že ochrana rozpočtu EU je založena na struktuře pro boj proti podvodům[22], která zahrnuje vícero subjektů na úrovni EU a členských států a umožňuje spolupráci mezi orgány odpovědnými za správní a trestní vyšetřování; vzhledem k tomu, že činnost úřadů EPPO a OLAF a agentur Europol a Eurojust přispěla k boji proti trestným činům poškozujícím finanční zájmy Unie, ale jejich efektivnost závisí na lepší koordinaci mezi nimi a s příslušnými vnitrostátními orgány a mezinárodními partnery;

J. vzhledem k tomu, že daň z přidané hodnoty (DPH) je důležitým zdrojem příjmů vnitrostátních rozpočtů a vlastních zdrojů z DPH, které v roce 2024 představovaly přibližně 14 % a v roce 2023 přibližně 10 % celkových vlastních zdrojů EU; vzhledem k tomu, že výskyt případů karuselových podvodů s DPH v posledních letech zesílil, přičemž se do nich stále více zapojují organizované zločinecké sítě;

K. vzhledem k tomu, že korupce je jedním z nejzávažnějších trestných činů s přeshraničním rozměrem a v různé míře se dotýká všech členských států; vzhledem k tomu, že narušuje důvěru občanů v Unii a oslabuje finanční zájmy Unie a její ekonomiku jako celek, jakož i demokracii a právní stát v Unii;

L. vzhledem k tomu, že střety zájmů nejsou v současných monitorovacích databázích řádně a úplně hlášeny; vzhledem k tomu, že si zaslouží nejvyšší pozornost, neboť

[21] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
[22] OLAF, EPPO, Europol, Eurojust, Komise, EÚD, Orgán pro boj proti praní peněz (AMLA), Evropská investiční banka (EIB) a orgány a koordinační služby pro boj proti podvodům (AFCOS) členských států.

představují vážné ohrožení důvěryhodnosti institucí a podpůrných orgánů a narušení důvěry daňových poplatníků;

M. vzhledem k tomu, že ochrana finančních zájmů Unie musí být plně začleněna do všech nástrojů vnější činnosti EU, neboť finanční podpora poskytovaná zemím mimo EU je ve srovnání s přímým prováděním ze své podstaty spojena se zvýšeným rizikem podvodů, zpronevěry a zneužití finančních prostředků, a proto musí být doprovázena spolehlivými ochrannými opatřeními, která zajistí důsledné využívání finančních prostředků Unie, a mechanismy umožňujícími kdykoli provést ochranné intervence za účelem prevence, zjištění a nápravy možných porušení;

Obecné poznámky ke zprávám o ochraně finančních zájmů a hlavním otázkám

1. bere na vědomí zprávu o ochraně finančních zájmů za rok 2024, schvaluje její čtyři doporučení, ale považuje je za nedostatečně ambiciózní, zejména pokud jde o transparentnost a způsoby, jakými mohou občané a jejich volení zástupci monitorovat využívání finančních prostředků, neboť samotné výroční zprávy poskytují pouze částečný a filtrovaný pohled na skutečné problémy;

2. opakuje, že ochrana finančních zájmů Unie čelí ve stále složitějším a rychle se vyvíjejícím kontextu značným výzvám a že její efektivnosti lze dosáhnout pouze společným a koordinovaným postupem soudních a správních orgánů, evropských orgánů a subjektů a členských států;

3. zdůrazňuje, že pouze posílená digitalizace, mimo jiné prostřednictvím vnitrostátních strategií boje proti podvodům, digitalizace procesů a využívání společných digitálních nástrojů umožní sdílení znalostí, přístupnost a zpracování údajů, jakož i komplexní hlášení nezbytné pro správu založenou na výsledcích, pokud jde o ochranu finančních zájmů Unie; konstatuje, že pouze posílená digitalizace může být základem skutečné transparentnosti pro občany a jejich volené zástupce, která je zásadní, když jde o veřejné peníze;

4. konstatuje, že počet nesrovnalostí nahlášených příslušnými orgány EU a vnitrostátními orgány v roce 2024 byl o něco nižší než v roce 2023 (celkem 13 589 v roce 2024, 13 947 v roce 2023 a 12 455 v roce 2022), zatímco odpovídající částky nesrovnalostí byly nahlášeny jako relativně stabilní (1,84 miliardy EUR v roce 2024 ve srovnání s 1,90 miliardy EUR v roce 2023, přičemž v roce 2022 dosáhly 1,77 miliardy EUR); konstatuje, že případy podvodů představují přibližně 10 % všech nahlášených nesrovnalostí, přičemž jejich počet prudce vzrostl na 1 364 (o 26 % více než v roce 2023); konstatuje, že finanční částky související s těmito případy podvodů se v roce 2024 rovněž zvýšily na 548,8 milionu EUR (+ 138,7 % oproti roku 2023); upozorňuje, že vzhledem k tomu, že kontroly nejsou systematické, ale často se provádějí na vybraném vzorku, je třeba tyto údaje interpretovat s opatrností;

5. vyjadřuje své znepokojení nad tím, že počet nesrovnalostí oznámených v roce 2024 byl o 3,6 % vyšší než průměr za pět let, zatímco dotčené finanční částky byly o 12 % vyšší, a že počet podvodů oznámených v roce 2024 byl o 19 % vyšší a dotčené částky byly o 56 % vyšší než průměr za pět let;

6. konstatuje, že výsledky vyšetřování úřadu OLAF jsou stabilní, což znamená, že uzavřel 246 vyšetřování (265 v roce 2023 a 256 v roce 2022) a vydal 301 doporučení (309 v

roce 2023 a 275 v roce 2022) s celkovou doporučenou částkou, která má být vrácena, ve výši 871,5 milionu EUR (1 043,8 milionu EUR v roce 2023 oproti 426,8 milionu EUR v roce 2022);

7. konstatuje, že činnost úřadu EPPO od června 2021 neustále roste, pokud jde o počet zahájených vyšetřování (1 504 vyšetřování v roce 2024 oproti 1 371 v roce 2023 a 865 v roce 2022), počet probíhajících vyšetřování (2 666 v roce 2024 oproti 1 927 v roce 2023 a 1 117 v roce 2022), počet obžalob (205 v roce 2024 oproti 139 v roce 2023 a 87 v roce 2022), počet odsouzení (v roce 2024 bylo uzavřeno 102 trestních případů s jedním odsouzením oproti 48 trestním případům v roce 2023 a 20 trestním případům v roce 2022) a počet získaných příkazů k zajištění (v roce 2024 se týkaly částky 2,42 miliardy EUR oproti 1,5 miliardy EUR v roce 2023 a 359,1 milionu EUR v roce 2022);

8. konstatuje, že v roce 2024 úřad EPPO uvedl, že Europol poskytl podporu (výměna informací, analytická podpora a odborné znalosti) v reakci na 83 žádostí a že ke konci roku 2024 probíhalo vyšetřování 25 případů s podporou národních kanceláří Eurojustu; konstatuje, že v roce 2024 zaslal úřad OLAF úřadu EPPO 74 případů k zahájení trestního vyšetřování a že úřad EPPO na základě příspěvků úřadu OLAF zahájil vyšetřování 69 případů a že v témže roce úřad OLAF uzavřel dalších 26 vyšetřování a dalších 17 zahájil; očekává, že revize struktury pro boj proti podvodům poskytne příležitost k posílení této spolupráce a stanovení ambiciózních cílů v souladu s prioritami EU;

9. zdůrazňuje, že boj proti podvodům vyžaduje komplexní přístup, který zahrnuje širokou škálu aktérů a vzájemně propojených procesů, které se navzájem ovlivňují a pokrývají čtyři hlavní fáze cyklu boje proti podvodům, a to prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání, jakož i zpětné získávání prostředků a sankce;

Prevence a odhalování

10. připomíná, že boj proti podvodům nesmí být veden pouze *a posteriori*, ale musí se týkat všech evropských orgánů a institucí, jakmile jsou vypracovány režimy, nástroje a programy financování; zdůrazňuje proto, že lepší zapojení zúčastněných stran do struktury pro boj proti podvodům a Parlamentu ve fázi přípravy ujednání, nástrojů a programů by jistě vedlo k lepší ochraně finančních zájmů Unie; vyzývá Komisi, aby to vzala na vědomí a aby lépe zapojila všechny aktéry v předcházejících etapách;

11. zdůrazňuje, že kromě nezbytného úsilí při omezování podvodů prostřednictvím návrhu veřejných politik je také zapotřebí rozhodnějšího proaktivního úsilí při odhalování podvodů a boji proti nim; zdůrazňuje, že umělá inteligence je jedním z nástrojů, které lze využít k optimalizaci tohoto boje;

12. konstatuje, že hlavním zdrojem údajů pro posouzení úrovně odhalení jsou zprávy o porušení předpisů předložené úřadem EPPO, informace o možných vyšetřovacích zájmech předané úřadu OLAF a hlášení nesrovnalostí, jakož i jejich pravidelné aktualizace předkládané Komisi prostřednictvím systému IMS; konstatuje, že úroveň odhalení se v jednotlivých členských státech a u jednotlivých zdrojů informací liší, a tvrdí, že úroveň odhalení v určité zeměpisné oblasti nebo rozpočtovém či politickém odvětví nemusí nutně odpovídat skutečnému výskytu podvodů či jiných pochybení v této oblasti nebo odvětví; dále zdůrazňuje, že výsledky úsilí o odhalení se značně liší v jednotlivých odvětvích a zemích;

13. konstatuje, že v odvětvích společné zemědělské politiky (SZP), politiky soudržnosti a rybolovu v období 2020–2024 přispívala analýza rizik k odhalování podvodů stále jen okrajově, aniž by došlo ke zlepšení oproti předchozímu období (2015–2019); konstatuje, že odhalování podvodů na základě upozornění oznamovatelů je stále nízké, neboť v souvislosti s přímými platbami byl podvod odhalen pouze jednou na základě informací zveřejněných v médiích, zatímco v odvětví soudržnosti a rybolovu se zvýšila úloha informací od občanské společnosti, přičemž na tomto základě bylo odhaleno přibližně 18 % nesrovnalostí; zdůrazňuje, že u nesrovnalostí, které mají dopad na SZP, ukazuje analýza koncentrace odhalení uvedená ve zprávě o ochraně finančních zájmů za rok 2024 vyšší koncentraci u nesrovnalostí podvodného charakteru než u nesrovnalostí nepodvodného charakteru, což naznačuje, že rozhodujícím faktorem pro tyto úrovně odhalení mohly být odlišné přístupy k vyšetřování a trestnímu stíhání; dále konstatuje, že při odhalování nesrovnalostí nepodvodného charakteru nehrají významnou roli ani analýza rizik, ani informace od občanské společnosti, a připomíná, že v roce 2023 přetrvávala významná míra chyb v položce „Soudržnost, odolnost a hodnoty“, přičemž dosáhla výše 9,3 %; opakuje své obavy ohledně přílišné délky řízení potřebných k uzavření případů, v nichž byly odhaleny nesrovnalosti, a konstatuje, že v období 2020–2024 v odvětví SZP uběhly v průměru více než čtyři roky mezi začátkem nesrovnalosti a podezřením na nesrovnalost podvodného charakteru a poté ještě přibližně tři roky do uzavření případu po informování Komise, zatímco v odvětví soudržnosti byly zapotřebí téměř dva roky k odhalení podezření na podvod a dalších téměř dva a půl roku k uzavření případu; chápe, že v obou odvětvích je průměrná doba trvání kratší v případě nesrovnalostí nepodvodného charakteru, pravděpodobně kvůli větším překážkám při ověřování v případech podvodů a nutnosti mobilizovat specializované zdroje, které jsou obecně omezené; zdůrazňuje, že délka těchto řízení brání přijetí účinných opatření ke zpětnému získání prostředků nebo zmírnění následků a zbavuje přijatá opatření jejich odrazujícího účinku; se nakonec domnívá, že způsoby a načasování počátečního projednávání případů mají rozhodující vliv na další průběh řízení, a vyzývá Komisi, aby zvážila přijetí vhodných opatření k urychlení těchto procesů, zejména zintenzivněním dialogu s orgány členských států, což je v zájmu ochrany finančních zájmů Unie;

14. konstatuje, že v oblasti přímého řízení byl v období 2020–2024 úřad OLAF pravděpodobně hlavním zdrojem odhalení prvků zpětného získání prostředků souvisejících s nesrovnalostmi podvodného charakteru, což představuje 89,8 % případů a 96,9 % celkových částek získaných zpět, zatímco následné kontroly Komise odhalily dalších 6,0 % těchto prvků, což odpovídá 1,9 % částek získaných zpět; dále konstatuje, že přibližně 95,7 % případů zpětného získání finančních prostředků v souvislosti s nesrovnalostmi nepodvodného charakteru bylo zjištěno prostřednictvím kontrol Komise, a to jak předběžných, tak následných. v této souvislosti bere na vědomí analýzu zprávy o ochraně finančních zájmů za rok 2024 týkající se vztahu mezi zdrojem odhalení a částkami, které mají být získány zpět, z níž vyplývá, že následné kontroly Komise a vyšetřování úřadu OLAF vedly ke zpětnému získání nejvyšších částek v souvislosti s nesrovnalostmi nepodvodného, resp. podvodného charakteru;

15. konstatuje, že v posledních letech byl nárůst odhalování ze strany orgánů Unie úměrně nižší než nárůst odhalování ze strany soukromých oznamovatelů nebo vnitrostátních orgánů (v roce 2024 vzrostl počet oznámení o trestných činech podaných úřadu EPPO soukromými oznamovateli o 85 %, vnitrostátními orgány o 13 % a orgány, institucemi a jinými subjekty Unie o 5 % a v roce 2023 vzrostl počet oznámení o trestných činech podaných soukromými oznamovateli o 30 %, vnitrostátními orgány o 24 % a orgány,

institucemi a jinými subjekty Unie o 5 % ve srovnání s rokem 2022); opakuje svou výzvu Komisi a dalším orgánům EU, aby podporovaly odhalování tím, že usnadní postupy hlášení a posílí iniciativy pro zvyšování informovanosti zaměstnanců a vedení a interní komunikaci;

16. připomíná Komisi, že k odhalování podvodů jsou nutné kontroly, které sice mohou stát peníze, ale zároveň umožňují získat – někdy značné – dodatečné příjmy nebo zabránit neoprávněným výdajům; konstatuje proto, že je nezbytné poskytnout prostředky subjektům zapojeným do struktury pro boj proti podvodům, aby mohly provádět častější kontroly;

Vyšetřování a stíhání

17. domnívá se, že přílišná délka vyšetřování a správních postupů oslabuje efektivnost ochrany finančních zájmů Unie, zejména pokud jde o monitorování, zpětné získávání a stíhání;

18. poukazuje na strategickou úlohu koordinační služby pro boj proti podvodům (AFCOS) ve všech fázích cyklu boje proti podvodům a vyzývá Komisi k posílení její činnosti;

19. zdůrazňuje, že informace o probíhajících vyšetřováních úřadu EPPO by měly být předávány Komisi, pokud to podmínky stanovené v článku 103 nařízení o úřadu EPPO[23] umožňují; konstatuje však, že podle zprávy o ochraně finančních zájmů za rok 2024 obdržela Komise od počátku provádění Nástroje pro oživení a odolnost do 27. května 2025 od úřadu EPPO pouze 75 oznámení, z nichž 64 se týkalo vyšetřovaných případů, zatímco na konci roku 2024 probíhalo 279 vyšetřování souvisejících s Nástrojem pro oživení a odolnost s odhadovanou celkovou finanční škodou 2,7 miliardy EUR; poznamenává, že to brání úplnému pochopení současného stavu provádění Nástroje pro oživení a odolnost;

Zpětné získávání prostředků a hlášení

20. uznává, že zpětné získávání prostředků je složitý proces, který vyžaduje spolupráci v rámci Komise a s dalšími aktéry a vnitrostátními orgány; opakuje své výzvy Komisi, aby zajistila účinnou kontrolu v návaznosti na doporučení úřadu OLAF a postupy úřadu EPPO, aby bylo možné spolehlivě změřit skutečný dopad jejich opatření a poskytnout další důkazy na podporu tvorby politiky zaměřené na výsledky;

21. vyjadřuje svůj nesouhlas s odpovědí Komise na usnesení Parlamentu ze dne 6. května 2025, v níž uvedla, že informace o zpětném získávání prostředků jsou přesné a dostupné; zdůrazňuje, že podrobné údaje o účinném zpětném získávání prostředků na základě finančních doporučení úřadu OLAF nejsou zveřejněny ve výroční zprávě úřadu OLAF ani v žádné jiné oficiální zprávě Komise; lituje, že jsou zpřístupňovány pouze souhrnné údaje; upozorňuje na přetrvávající značné rozdíly mezi částkami doporučenými ke zpětnému získání úřadem OLAF, částkou stanovenou jako vratnou útvary Komise a částkou, která je nakonec skutečně získána zpět od hospodářských subjektů; opakuje svou výzvu Komisi, aby poskytla údaje o zpětném získávání

[23] Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

prostředků s odpovídající úrovní podrobnosti a aby posoudila a zveřejnila důvody vysvětlující tyto rozdíly;

Hlavní hrozby – organizovaná trestná činnost

22. konstatuje, že úřad EPPO v rámci svých aktivních vyšetřování do konce roku 2024 vykázal 385 vyšetřovaných trestných činů týkajících se zločineckých organizací zaměřených na ochranu finančních zájmů (ve výroční zprávě úřadu EPPO za rok 2023 bylo uvedeno 209 vyšetřování týkajících se zločineckých organizací zaměřených na ochranu finančních zájmů); si je vědom toho, že skutečné celkové zapojení organizované trestné činnosti a její dopad na využívání zdrojů EU nelze přesně vyčíslit; konstatuje, že podle údajů a analýz poskytnutých úřadem EPPO evropští pověření žalobci ve většině případů soustředí svá vyšetřování na základní trestné činy v oblasti ochrany finančních zájmů (zpronevěra, podvod, korupce), a nikoli na zločineckou organizaci jako takovou, neboť nařízení o úřadu EPPO omezuje působnost tohoto úřadu na organizované zločinecké skupiny, jejichž činnost je zaměřena na páchání trestných činů v oblasti ochrany finančních zájmů (čl. 22 odst. 2 nařízení o úřadu EPPO); připomíná, že Eurojust může poskytnout pomoc při koordinaci vyšetřování trestných činů proti finančním zájmům Unie souvisejících s organizovanou trestnou činností; zdůrazňuje, že realita organizované trestné činnosti v terénu je zřejmá z posouzení rozsahu finančních škod způsobených podvody v oblasti DPH, spotřebních daní a cel, kde je často přítomna silná složka organizované trestné činnosti, která se objevuje vždy, když se jedná o velké finanční objemy;

Hlavní hrozby – podvody v oblasti DPH

23. konstatuje, že roste počet hlášených případů podvodů v oblasti DPH, že v roce 2023 se vyskytovaly přibližně ve 20 % případů vyšetřovaných úřadem EPPO, a to v 873 případech, a že v roce 2024 bylo zaznamenáno celkem 1 287 případů porušení předpisů v oblasti DPH, což představuje 20,29 % všech porušení a odhadovanou ztrátu ve výši 13,5 miliardy EUR, které tvoří 53 % celkové odhadované ztráty;

24. zdůrazňuje, že je důležité přejít na digitální výkaznictví, aby se snížily podvody v oblasti DPH až o 11 miliard EUR ročně a administrativní náklady a náklady na dodržování předpisů pro obchodníky v EU o více než 4 miliardy EUR ročně v příštích 10 letech, aby se také v dlouhodobém horizontu zajistilo sbližování stávajících vnitrostátních systémů v celé EU a připravila se půda pro členské státy, které chtějí zavést vnitrostátní systémy digitálního výkaznictví pro domácí obchod;

25. zdůrazňuje, že omezený a nepřímý přístup úřadu OLAF k některým celním a daňovým údajům je hlavní překážkou efektivnosti boje proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie; připomíná, že k získání některých podstatných informací, zejména v oblasti DPH, musí úřad OLAF kontaktovat příslušné vnitrostátní správní orgány, což vede ke zpožděním, která nejsou slučitelná s rychlostí mechanismů podvodů; žádá proto, aby byl v souladu s platným právním rámcem neprodleně zlepšen přístup úřadu OLAF k příslušným údajům;

Hlavní hrozby – korupce

26. si je vědom toho, že korupce je trestný čin úzce spojený s mnoha závažnými formami pochybení; konstatuje, že korupce je neoddělitelně spjata s praním peněz a že praní

peněz je jednou z hlavních sil pohánějících nezákonné aktivity organizované trestné činnosti, neboť zločineckým organizacím umožňuje převádět výnosy z trestné činnosti do legální ekonomiky; konstatuje, že korupce je opakovaně zjišťována také v případech podvodů poškozujících finanční zájmy Unie, a v této souvislosti bere na vědomí analýzu, která zkoumá vztah mezi korupcí a podvody a která je uvedena ve zprávě o ochraně finančních zájmů za rok 2024 a zaměřuje se na případy korupce nahlášené od roku 2007 v programových obdobích 2007–2013 a 2014–2020 v oblasti soudržnosti; zdůrazňuje, že návrh protikorupční směrnice (COM(2023)0234), kterým se v současné době zabývají spolunormotvůrci, uznává souvislost mezi korupcí a praním peněz a stanoví zvláštní přitěžující okolnost pro subjekty zapojené do trestných činů korupce; je si vědom toho, že v důsledku různorodých vnitrostátních systémů a nejednotného uplatňování rámce EU pro boj proti praní peněz je obtížné zabránit praní peněz, tyto případy odhalit a bojovat proti nim;

27. zdůrazňuje, že pokud jde o případy korupce, úřad EPPO na konci roku 2024 vykázal 191 vyšetřovaných trestných činů (ve srovnání se 131 na konci roku 2023 a 87 v roce 2022); konstatuje, že zpráva o ochraně finančních zájmů za rok 2024 odhalila, že v letech 2020 až 2024 bylo Komisi prostřednictvím systému IMS nahlášeno 56 případů sedmi zeměmi; zdůrazňuje, že porovnání údajů z různých zdrojů a analýza založená na údajích z let 2007 až 2023 jasně ukazují, že členské státy v rámci systému IMS nehlásí dostatečné množství nesrovnalostí podvodného charakteru souvisejících s korupcí; konstatuje, že pokud je korupce nahlášena, týká se především zadávání veřejných zakázek, přičemž přibližně 20 % těchto případů korupce bylo odhaleno kontrolou na základě upozornění oznamovatelů nebo informací zveřejněných v médiích; konstatuje, že 25 % nesrovnalostí bylo místo toho zjištěno v důsledku kontroly, která byla zahájena bez konkrétních obvinění nebo podezření, tedy v důsledku podobné náhody nebo situace, a nikoli v důsledku náležité analýzy rizik; dochází k závěru, že hlášení a odhalování není optimální, a vyzývá Komisi, aby zvýšila své úsilí s cílem posílit používání specifických nástrojů pro odhalování založených na analýze; vyzývá rovněž k větší transparentnosti vůči široké veřejnosti prostřednictvím většího zveřejňování využití evropských finančních prostředků, totožnosti konečných příjemců a výsledků zadávacích řízení na internetu;

28. žádá, aby byl před dalším rozšířením EU důkladně prozkoumán stav korupce v kandidátských zemích, zejména pokud se po přistoupení stanou čistými příjemci rozpočtu, aby se zabránilo jakémukoli odklonu prostředků a poškození finančních zájmů Unie ze strany budoucího členského státu;

Hlavní hrozby – střety zájmů

29. trvá na tom, že, jak je uvedeno v auditní činnosti EÚD, systém IMS je hlavním zdrojem informací o střetech zájmů a že kvantita a kvalita údajů zaznamenaných v systému IMS se v jednotlivých členských státech liší; si je vědom toho, že členské státy dosud nehlásily případy střetu zájmů, které byly součástí širšího podvodu; konstatuje, že do konce roku 2024 bylo prostřednictvím systému IMS nahlášeno 418 případů souvisejících se střetem zájmů (92 % se týkalo soudržnosti, 3 % zemědělství a 3 % předvstupní pomoci), které představují přibližně 159 milionů EUR;

30. konstatuje, že v roce 2024 se členské státy zaměřily na předcházení „střetu zájmů“ a že 16 členských států (Belgie, Bulharsko, Estonsko, Finsko, Chorvatsko, Itálie, Kypr,

Litva, Německo, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Švédsko) oznámilo přijetí 30 opatření; konstatuje, že tato opatření zaměřená na střet zájmů se týkají školení a budování kapacit, řízení a odrazování, transparentnosti a lepší správy; konstatuje, že tato opatření kladou velký důraz na prevenci a odhalování, což naznačuje přechod ke komplexním systémům řízení střetu zájmů, které ke snížení rizika podvodu využívají jak lidský dohled, tak technologické inovace;

31. konstatuje, že EÚD zjistil nedostatky ve vnitrostátních kontrolních systémech určených k zajištění dodržování pravidel EU, zejména v oblasti zadávání veřejných zakázek a státní podpory, což zvyšuje riziko neodhalených střetů zájmů; konstatuje, že tyto nedostatky se týkají obsahu, kvality, načasování a dokumentace kontrol;

32. připomíná, že mechanismus rozpočtové podmíněnosti stanovený nařízením o podmíněnosti je právně upraveným nástrojem, který má zabránit rizikům pro rozpočet Unie; poznamenává, že jeho použití však může být odůvodněno pouze v případě, že existuje přímá, skutečná a prokázaná souvislost mezi zjištěnými selháními a poškozením finančních zájmů Unie; vyjadřuje znepokojení ohledně toho, že jakékoli rozšíření jeho působnosti nad rámec tohoto rozpočtového účelu by bylo v rozporu s duchem Smluv a zásadou proporcionality; připomíná, že legitimita tohoto mechanismu je založena na přísně objektivním uplatňování bez jakýchkoli politických ohledů, které dodržuje rovné zacházení s členskými státy;

Příjmy

33. zdůrazňuje, že v době, kdy evropské orgány pravidelně diskutují o zavedení nových vlastních zdrojů, by se mělo upřednostnit spíše zlepšení odhalování podvodů prostřednictvím posílených kontrol, což by umožnilo získat zpět finanční prostředky, které jsou legitimní pohledávkou EU a které jsou v současnosti ztraceny;

34. zdůrazňuje, že DPH je i nadále zásadním zdrojem pro rozpočet EU[24], a opakuje své znepokojení ohledně značných finančních škod způsobených přeshraničními podvody, včetně podvodů v oblasti DPH, v důsledku rostoucího zapojení organizovaných zločineckých skupin; zdůrazňuje, že na konci roku 2024 úřad EPPO vykázal 767 aktivních vyšetřování s přeshraničním rozměrem, z nichž 573 (74 %) se týkalo příjmů, včetně 416 vyšetřování, která souvisela s podvody v oblasti DPH, 86, která souvisela s podvody v jiné oblasti než DPH, a 71, která souvisela s kombinovanými podvody; konstatuje, že celková odhadovaná finanční škoda dosáhla 13,6 miliardy EUR, což představuje 87 % finančních škod souvisejících s přeshraničními podvody, které mají značný negativní dopad na vnitrostátní rozpočty, daňovou spravedlnost a spravedlivou hospodářskou soutěž; domnívá se však, že analýza a kvantifikace těchto jevů by měla být založena na homogenních údajích a jednotných standardech hlášení se zohledněním systému vlastních zdrojů Unie;

35. konstatuje, že v roce 2024 Komise odhadla výpadek příjmů z DPH způsobený nedodržením předpisů pro rok 2022 na 89,3 miliardy EUR, což představuje 7,0 %

[24] V systému vlastních zdrojů EU je DPH založena na sazbě 0,3 % uplatňované na harmonizovaný základ DPH každé země EU (u několika členských států je sazba snížena na 0,15 %), který je omezen na 50 % jejího hrubého národního důchodu (HND): do rozpočtu Unie se převádí pouze toto procento (0,15–0,30 %) z celkové DPH vybrané členskými státy. Celkově tvořily vlastní zdroje z DPH v posledním rozpočtu Unie přibližně 10 % až 17 % celkových vlastních zdrojů EU.

celkové povinnosti k DPH. připomíná, že výpadek příjmů z DPH způsobený nedodržením předpisů vyjadřuje rozdíl mezi příjmy z DPH, které by byly vybrány v případě plného dodržování předpisů, a skutečně vybranými příjmy a že není pouze důsledkem podvodů, úniků nebo jiných pochybení, ale také platební neschopnosti, úpadku a administrativních chyb; trvá však na tom, že podvody v oblasti DPH významně přispívají k nedodržování předpisů o DPH, a domnívá se, že digitální nástroje a posílená spolupráce mezi vnitrostátními daňovými orgány a příslušnými vyšetřovacími orgány EU jsou účinnými prostředky k řešení tohoto problému a měly by být podporovány a dále rozvíjeny; chápe, že podle těchto údajů se výpadek příjmů od roku 2018, kdy byl odhadován na 121,2 miliardy EUR, což představuje 11,2 % celkové splatné DPH, snižuje;

36. konstatuje, že je třeba posílit operativní spolupráci mezi úřadem EPPO, úřadem OLAF, celními a daňovými orgány členských států a evropskými donucovacími orgány; zdůrazňuje, že odhalené rozsáhlé celní podvody a podvody v oblasti DPH odhalují přetrvávající mezery v kontrolním řetězci od celního řízení až po distribuci zboží na vnitřním trhu; se domnívá, že přísnější dohled nad vysoce rizikovými dovozy a lepší výměna údajů v reálném čase jsou základními podmínkami pro to, aby se zabránilo opětovnému výskytu systémových podvodů tohoto rozsahu; konstatuje zejména, že mnohé přístavy v Evropě jsou zranitelnými místy, která ohrožují ochranu finančních zájmů Unie, a že by měl být zahájen rozsáhlý plán na zvýšení bezpečnosti a zlepšení kontroly těchto vstupních bran, přičemž je třeba mít na paměti, že prostředky zavedené k jejich kontrole sice stojí peníze, ale zároveň umožňují získat dodatečné, někdy značné příjmy;

Výdaje

37. trvá na tom, že při posuzování modelů provádění výdajů EU je třeba zohlednit vystavení riziku podvodu a jiného zneužití; lituje, že připomínky, které opakovaně předložily Parlament a EÚD a které byly inspirovány návrhem a prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, byly v návrhu budoucích nástrojů financování EU, zejména ve víceletém finančním rámci na období po roce 2027, opomenuty; zdůrazňuje, že při provádění Nástroje pro oživení a odolnost byly zjištěny nedostatky, včetně rizika podvodů a dvojího financování, nedostatečné transparentnosti, omezené dostupnosti údajů a neprůhledného celkového řízení, a že by měly sloužit jako poučení pro budoucí finanční rámce EU; znovu opakuje svůj nesouhlas s jakýmkoli zopakováním modelu Nástroje pro oživení a odolnost v jeho současné podobě a požaduje, aby jakékoli budoucí financování založené na výkonnosti bylo opatřeno podstatně přísnějšími zárukami, požadavky na transparentnost a mechanismy prevence podvodů s cílem zajistit řádné řízení finančních prostředků EU;

38. opakuje své znepokojení ohledně finančního dopadu zjištěných a nahlášených nesrovnalostí v oblasti zemědělství a připomíná, že podle EÚD je oblast rozvoje venkova vystavena vyššímu riziku chyb než přímé platby zemědělcům; dále konstatuje, že v roce 2024 členské státy nahlásily první nesrovnalosti podvodného charakteru související s výdaji v rámci jejich nových strategických plánů SZP, přičemž přibližně 25 % nesrovnalostí podvodného charakteru nahlášených v uvedeném roce se týkalo výdajů v rámci těchto plánů a téměř vždy byly spojeny s programy v oblasti klimatu a životního prostředí;

39. konstatuje, že pokud jde o výdaje v režimu přímého řízení, Komise v roce 2024 oznámila, že do systému ABAC zaznamenala 1 040 položek týkajících se zpětného získání prostředků klasifikovaných jako nesrovnalosti v celkové výši 135,39 milionu EUR a že 63 z těchto položek bylo nahlášeno jako nesrovnalosti podvodného charakteru v celkové výši 62,44 milionu EUR; konstatuje, že v období let 2020–2024 bylo ročně v průměru 43 příspěvků týkajících se zpětného získání prostředků klasifikováno jako nesrovnalosti podvodného charakteru a že poměr mezi finančními částkami dotčenými těmito nesrovnalostmi a celkovými výdaji v rámci přímého řízení byl velmi nízký (0,05 %); konstatuje, že ve stejném období bylo 4 692 příspěvků týkajících se zpětného získání prostředků zaznamenáno jako nesrovnalosti nepodvodného charakteru, a to v celkové výši 268,32 milionu EUR, a že poměr mezi finančními částkami zahrnutými do těchto nesrovnalostí a celkovými výdaji v rámci přímého řízení činil přibližně 0,15 %;

Nástroj NextGenerationEU a Nástroj pro oživení a odolnost

40. je znepokojen zjištěním EÚD, že objem úvěrů EU se v roce 2024 zvýšil o více než 30 %, což je přímý důsledek využívání kapitálových trhů k financování rozsáhlých programů, jako je SURE a NGEU; uvádí, že celkový nesplacený dluh Unie by mohl do roku 2027 přesáhnout 900 miliard EUR, což je téměř desetkrát více než v roce 2020 před vytvořením nástroje NGEU; konstatuje, že neexistuje jasná, předvídatelná a důvěryhodná strategie snižování zadlužení, ačkoli rychlý a neustálý růst dluhu vystavuje rozpočet EU zvýšeným rizikům udržitelnosti, zejména v době vysokých úrokových sazeb; zdůrazňuje, že dramatický nárůst zadlužení Unie automaticky omezuje rozpočtová rozpětí, která jsou k dispozici ve víceletém finančním rámci; vyzývá Komisi, aby neprodleně předložila komplexní posouzení udržitelnosti dluhu EU, včetně střednědobých a dlouhodobých scénářů řízení, a aby určila opatření nezbytná k zajištění toho, aby vývoj dluhu neohrozil fiskální stabilitu nebo ochranu finančních zájmů EU; vyzývá Komisi, aby v souladu s doporučeními EÚD zvýšila transparentnost emisí, výpůjčních nákladů a souvisejících rizik;

41. konstatuje, že ve zprávách, například o nástroji NGEU a Nástroji pro oživení a odolnost, se stále vyskytují nesrovnalosti, což ukazuje na omezení flexibilních nástrojů, které Komise hodlá zopakovat a u nichž úřad EPPO v roce 2023 uvedl, že probíhá mnoho vyšetřování (233) programů oživení a odolnosti, jejichž odhadované související finanční ztráty jsou znepokojivé (1,86 miliardy EUR); konstatuje, že na konci roku 2024 se úřad EPPO zabýval 311 aktivními případy souvisejícími s nástrojem NGEU, včetně 307 případů v souvislosti s Nástrojem pro oživení a odolnost, což odpovídá přibližně 17 % všech aktivních vyšetřování podvodů ve vztahu k výdajům; konstatuje, že podle úřadu EPPO činí odhadovaná škoda na finančních zájmech Unie 2,8 miliardy EUR, což odpovídá 30 % celkové odhadované škody způsobené podvody ve vztahu k výdajům (oproti 25 % v loňském roce); zdůrazňuje však, že ve zprávě o ochraně finančních zájmů za rok 2023 nebyly případy vyšetřované úřadem EPPO zahrnuty do analýzy podvodů a nesrovnalostí majících dopad na výdaje, na rozdíl od jiných výdajových položek, a že ve zprávě o ochraně finančních zájmů za rok 2024 jsou uvedeny odlišné údaje o vyšetřováních úřadu EPPO týkajících se Nástroje pro oživení a odolnost (279 vyšetřování místo 307, s odhadovanou celkovou škodou 2,7 miliardy EUR místo 2,8 miliardy EUR);

42. poukazuje na to, že roční platby grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost financované z nástroje NGEU dosáhly pouze poloviny částky předpokládané Komisí v

červnu 2023 (96 miliard EUR); konstatuje, že do prosince 2024 předložilo 15 členských států žádosti o platbu v celkové výši 58,5 miliardy EUR;

43. konstatuje, že granty z Nástroje pro oživení a odolnost vyplacené členským státům v roce 2024 dosahovaly výše 55 896 milionů EUR, což je více než zbytek výdajů v rámci přímého řízení (50 172 milionů EUR), a že celkem 23 členských států obdrželo granty v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, jakož i půjčky, které v roce 2024 činily 29 446 milionů EUR; konstatuje, že největší částku obdrželo Německo (13 milionů EUR), po kterém následovalo Španělsko a Francie (10 926 milionů EUR, resp. 7 483 milionů EUR), a že pouze několik zemí (Rakousko, Bulharsko, Lucembursko a Švédsko) neobdrželo žádné granty;

44. zdůrazňuje, že Komise do systému ABAC zaznamenala 1 040 položek týkajících se zpětného získání prostředků, které byly klasifikovány jako provozní nesrovnalosti v přímém řízení Komise a dosahovaly výše 135,39 milionu EUR, přičemž v 63 případech byly nahlášeny jako podvody v celkové výši 62,44 milionu EUR, ale poukazuje na to, že ke konci roku 2024 nebyly v systému ABAC nahlášeny žádné nesrovnalosti související s Nástrojem pro oživení a odolnost; žádá Komisi, aby předložila zprávu o výsledcích provádění přílohy IV pokynů k Nástroji pro oživení a odolnost[25] o rámci Nástroje pro oživení a odolnost pro snižování a oživení; poukazuje na to, že podle údajů zveřejněných ve výroční zprávě úřadu EPPO za rok 2024 probíhalo na konci roku 2024 vyšetřování 311 případů souvisejících s nástrojem NGEU, z nichž všechny kromě čtyř se týkaly Nástroje pro oživení a odolnost a představovaly přibližně 17 % všech vyšetřování podvodů ve vztahu k výdajům; konstatuje, že odhadovaná škoda na finančních zájmech Unie činí 2,8 miliardy EUR, což představuje 30 % celkové finanční škody související s podvody ve vztahu k výdajům v EU-27, zatímco v roce 2023 to bylo 25 %;

45. zdůrazňuje potřebu větší transparentnosti při provádění Nástroje pro oživení a odolnost a připomíná, že „konečným příjemcem“ je „poslední subjekt“, který obdrží finanční prostředky na opatření v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, takže informace o „konečném příjemci“ musí být zpřístupněny; lituje, že členské státy jsou povinny zveřejnit pouze informace o 100 konečných příjemců, kteří obdrží nejvyšší částky, což představuje svévolné omezení, které brání jakémukoli přehledu o skutečné většině příjemců a o možných rizicích podvodů, špatného hospodaření nebo střetu zájmů; poukazuje na to, že zkoumání vnitrostátních postupů odhaluje značné rozdíly v metodách zveřejňování, protože některé členské státy uvádějí skutečně vyplacené částky, jiné pouze přidělené částky, zatímco další se omezují na dílčí údaje nebo je kombinují s vnitrostátním financováním, což oslabuje srovnatelnost, čitelnost a spolehlivost zveřejňovaných informací;

46. opakuje svou výzvu Komisi, aby posílila kontroly rizika dvojího financování v důsledku financování podobných opatření v podobných oblastech, jako je dopravní a energetická infrastruktura, jak z rozpočtu EU, tak z Nástroje pro oživení a odolnost, což je umožněno standardní doplňkovostí mezi Nástrojem pro oživení a odolnost a dalšími nástroji EU; připomíná, že Nástroj pro oživení a odolnost není spojen s proplacením skutečně vynaložených nákladů, ale spíše odměňuje dosažení milníků a cílů, které mohly být plně financovány z jiných fondů než z Nástroje pro oživení a odolnost, aniž

[25] Sdělení Komise – Pokyny k plánům pro oživení a odolnost (C(2024)4618).

by to bylo zpozorováno, protože v Nástroji pro oživení a odolnost chybí propojení s proplacením skutečně vynaložených nákladů; se domnívá, že omezená výměna údajů a nedostatečné využívání nástrojů pro vytěžování údajů, jako je ARACHNE, spolu s nedostatkem přímého přístupu k úplnému seznamu konečných příjemců prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost zvyšují míru rizika; vítá preventivní opatření přijatá některými členskými státy k tomu, aby se zabránilo překrývání Nástroje pro oživení a odolnost s jinými nástroji Unie, a tím zmírnilo riziko dvojího financování;

Vnější rozměr ochrany finančních zájmů Unie

47. oceňuje úsilí, které Unie na základě doporučení EÚD vyvíjí s cílem zajistit, aby byla protikorupční opatření začleněna do nástrojů EU pro vnější činnost; trvá na svém doporučení pozastavit rozpočtovou podporu a odebrat finanční prostředky zemím, které nejsou členy EU, včetně kandidátských zemí, kde orgány zjevně nepodnikají žádné konkrétní kroky proti rozsáhlé korupci, aniž by byla ohrožena podpora občanů;

48. bere na vědomí závěry zvláštní zprávy EÚD 15/2025 o humanitární pomoci EU v rámci řízení na dálku a uznává, že tento přístup k řízení zajišťuje užitečný rámec pro poskytování pomoci zachraňující životy v těžko dostupných oblastech, ale že jeho koncepce a provádění vykazují nedostatky; poznamenává, že Komise uznává, že řízení na dálku je ze své podstaty rizikovější než přímé provádění a že mezi hlavní rizika patří podvody a odklon pomoci, neboť neschopnost humanitárních organizací a dárců monitorovat činnost na místě zvyšuje míru rizika; konstatuje, že Komise má stejně jako všichni dárci specializovaný tým, který se zabývá případy podezření na podvody a zneužití pomoci; zdůrazňuje však, že její registr rizik nezohledňuje dopad, který řízení na dálku může mít na pravděpodobnost a dopad zjištěných nekritických rizik, jako je riziko poškození pověsti v případě podvodu, zneužití pomoci nebo nedodržení etických norem; zdůrazňuje zejména, že nedostatečné začlenění rizik spjatých s řízením na dálku do její strategie řízení rizik, jejich kontroly a auditu může omezit její schopnost předcházet těmto rizikům, odhalovat je a přiměřeně je řídit, což s sebou nese riziko poškození její pověsti v případě podvodu a zneužití pomoci; zdůrazňuje, že kontrolní strategie nestanovuje žádné konkrétní kontroly, které by řešily rizika spjatá s řízením na dálku, a že nezohledňuje dopad řízení na dálku na kontrolní úkoly související s bojem proti podvodům nebo s audity na místě; zdůrazňuje, že ve strategii auditu Komise na období 2021–2027 nemají akce řízené na dálku při výběru akcí, které mají být auditovány, na základě rizika automaticky vyšší hodnocení rizika, a to navzdory specifickým obtížím, kterým tyto akce čelí; souhlasí s doporučeními EÚD, která Komise plně přijala a která se týkají potřeby zlepšit přístup a pokyny k řízení na dálku, posílit proces certifikace partnerů z řad nevládních organizací, ověřovat informace poskytované partnery a podávat zprávy o řízení na dálku zúčastněným stranám; naléhavě vyzývá Komisi, aby v souladu s tím jednala a provedla doporučení EÚD, které je plně přijato;

°

° °

49. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Řádné řízení zdrojů Unie, a to jak na straně výdajů, tak na straně příjmů, jakož i transparentnost a ochrana finančních zájmů EU, by měly být klíčovými prvky každé politiky EU, aby se zajistilo jejich účinné provádění, zaručilo vhodné a efektivní využívání peněz daňových poplatníků a posílila důvěra občanů v evropské orgány a instituce.

Podle Smlouvy o fungování Evropské unie je Komise povinna vypracovat výroční zprávu o ochraně finančních zájmů EU (zpráva o ochraně finančních zájmů). Tato zpráva vychází z údajů poskytnutých členskými státy a představuje opatření přijatá na evropské a vnitrostátní úrovni s cílem bojovat proti podvodům poškozujícím rozpočet Unie.

Zpráva o ochraně finančních zájmů je sice zásadním nástrojem transparentnosti a odpovědnosti, ale zatím neposkytuje komplexní přehled o rychle se vyvíjejícím a stále složitějším prostředí, v němž problémy a jejich možné negativní dopady zůstávají významné. V této souvislosti je zpráva Evropského parlamentu z vlastního podnětu založena na analýze široké škály informačních zdrojů a zpráv mnoha institucí a orgánů a jejím cílem je přispět k ochraně finančních zájmů Unie tím, že určí směr politiky boje proti podvodům a efektivněji podpoří cílená opatření.

Zpráva z vlastního podnětu identifikuje hlavní hrozby a nedostatky současného rámce na úrovni Unie a členských států, včetně organizované trestné činnosti, korupce, nedostatečně hlášených střetů zájmů a podvodů v oblasti DPH. Analýza poukazuje na nedostatky v provádění nástrojů založených na výkonnosti a vnější činnosti a doporučuje věnovat další úsilí a odpovídající zdroje klíčovým složkám cyklu boje proti podvodům: nejen vyšetřování a stíhání, ale zejména odhalování a prevence jsou zásadními fázemi, které se při vytváření vnitrostátních a evropských strategií příliš často podceňují. Přetrvávající legislativní roztříštěnost a nedostatečné financování vnitrostátních orgánů pro boj proti podvodům spolu s rostoucí složitostí nadnárodních podvodných schémat a mezinárodních finančních toků představují výzvy, které vyžadují posílení spolupráce mezi orgány pro boj proti podvodům. Je zapotřebí větší každodenní transparentnost nad rámec povinnosti podávat výroční zprávy a lepší postupy hlášení, včetně pokud jde o zpětné získávání prostředků. Je třeba dále pokračovat ve vývoji nových technologií s využitím posílených nástrojů IT, digitalizace procesů, interoperability databází a začlenění umělé inteligence do hlavních kontrolních procesů. Zpráva z vlastního podnětu požaduje konkrétnější úsilí zaměřené na výsledky, které by zajistilo správné využívání zdrojů Unie a ochranu jejích finančních zájmů ve prospěch všech evropských občanů.